

Zitting 1982–1983

17 804 (R 1228)

Nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak (Wet militaire strafrechtspraak)

Wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak

Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de economische delicten, de Wet Oorlogsstrafrecht en de Noodwet rechtspleging, in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Aan de Staten van de Nederlandse Antillen

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan twee ontwerpen van rijkswet en een ontwerp van wet houdende:
nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak (Wet militaire strafrechtspraak);
wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak;
wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de economische delicten, de Wet Oorlogsstrafrecht en de Noodwet rechtspleging, in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak.

Nr. 2

ONTWERP VAN RIJKSWET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is nieuwe voorschriften te geven inzake de organisatie van de militaire strafrechtspraak, alsmede enige bepalingen inzake de daarbij plaatsvindende wijze van strafvordering;
Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:
De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop zij rusten.
En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

S – Buit
S – Just

's-Gravenhage, 4 maart 1983

Beatrix

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

1. De zowel in deze wet als in het Wetboek van Militair Strafrecht voorkomende uitdrukkingen hebben in beide dezelfde betekenis met dien verstande dat in deze wet onder militairen niet worden begrepen militairen die Gouverneur, minister, staatssecretaris of lid van de Staten-Generaal zijn. Artikel 61 van het Wetboek van Militair Strafrecht is van toepassing.

2. Het Wetboek van Strafvordering is van toepassing, tenzij daarvan in deze wet wordt afgeweken.

HOOFDSTUK II. ORGANISATIE VAN DE MILITAIRE STRAFRECHTSPRAAK

TITEL I. BEVOEGDHEID EN SAMENSTELLING VAN DE ARRONDISSEMENTS-RECHTBANKEN

Artikel 2

1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 11 en 18 neemt de arrondissementsrechtbank in eerste aanleg bij uitsluiting kennis van:

1°. strafbare feiten begaan door militairen;

2°. strafbare feiten begaan door hen die ten aanzien van zodanige feiten bij of krachtens de wet met Nederlandse militairen zijn gelijkgesteld.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid neemt de arrondissementsrechtbank in tijd van oorlog in eerste aanleg bij uitsluiting kennis van:

1°. strafbare feiten begaan door hen die binnen de Nederlandse krijgsmacht een door Ons aan te wijzen vitale functie vervullen;

2°. strafbare feiten begaan door hen die buiten het grondgebied van het Koninkrijk deel uitmaken van de Nederlandse krijgsmacht;

3°. strafbare feiten begaan door personen als bedoeld onder 4 van onderdeel A van artikel 4 van het Verdrag van Genève, betreffende de behandeling van krijgsgevangenen van 12 augustus 1949 (Trb. 1951, nr. 74) voor zover die personen de Nederlandse krijgsmacht volgen buiten het grondgebied van het Koninkrijk;

4°. strafbare feiten door wie ook begaan in door de Nederlandse krijgsmacht bezet gebied, voor zover kennisneming daarvan in overeenstemming is met de regels door het volkenrecht erkend.

3. Artikel 56, vijfde lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van toepassing met dien verstande, dat bij strafbare feiten, waarover ingevolge die wet de kantonrechter uitspraak had kunnen doen, de vordering aan de beledigde partij slechts kan worden toegewezen tot het bedrag dat die rechter tegelijkertijd met de strafzaak had kunnen vaststellen.

4. Met betrekking tot economische delicten blijft buiten tijd en oorlog de Wet op de economische delicten (Stb. 1950, K 258) van toepassing.

Artikel 3

1. Wij wijzen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie een of meer arrondissementsrechtbanken aan, die bevoegd zijn tot de uitoefening van de in artikel 2 omschreven rechtsmacht.

2. Bij Ons besluit bedoeld in het eerste lid wordt tevens het rechtsgebied van een aangewezen arrondissementsrechtbank met betrekking tot de in artikel 2 omschreven rechtsmacht geregeld.

3. Wij stellen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie bij een aangewezen arrondissementsrechtbank een of meer meervoudige en een of meer enkelvoudige strafkamers in onder de benaming van militaire kamers. Het lid van de enkelvoudige militaire kamer draagt de titel van militaire politierechter.

4. De behandeling van de in artikel 2, eerste, tweede en derde lid, bedoelde zaken geschiedt bij uitsluiting door een militaire kamer.

Artikel 4

1. De voorgaande artikelen blijven ten aanzien van zich in Nederland bevindende personen buiten toepassing indien het feit niet strafbaar is gesteld in het Wetboek van Militair Strafrecht en in Nederland begaan is in deelneming met iemand die niet valt onder de in artikel 2 omschreven rechtsmacht, tenzij met betrekking tot die persoon hetzij geen vervolging wordt ingesteld hetzij van verdere vervolging wordt afgezien hetzij berechting voor de kinderrechter plaatsvindt.

2. Indien het feit is strafbaar gesteld in het Wetboek van Militair Strafrecht en is begaan in deelneming met iemand die niet valt onder de in artikel 2 omschreven rechtsmacht, is artikel 6 van het Wetboek van Strafvordering niet van toepassing.

3. Indien door meer dan één persoon, al dan niet te zamen, strafbare feiten zijn begaan die in zodanig verband met elkaar staan dat de behandeling voor één gerecht wenselijk wordt geoordeeld, worden deze feiten voor de toepassing van het eerste lid geacht in deelneming te zijn begaan.

Artikel 5

1. Een meervoudige kamer houdt zitting en beslist met drie leden, van wie twee, onder wie de voorzitter, lid zijn van de arrondissementsrechtbank, en één, verder te noemen het militair lid, niet tot de rechterlijke macht behoort. Bij de behandeling van een zaak tegen een militair zal het militair lid bij voorkeur behoren tot het krijgsmachtdeel waartoe de verdachte behoort. Bij de behandeling van een zaak tegen meer dan één militair zal het militair lid bij voorkeur behoren tot het krijgsmachtdeel van de als dader aansprakelijke persoon tegen wie de vervolging het eerst is aangevangen. Indien er meer zodanige daders zijn beslist de voorzitter.

2. De functie van militaire politierechter wordt vervuld door een lid van de arrondissementsrechtbank.

3. Militaire kamers kunnen zittingen houden buiten de zetel van de rechtbank.

Artikel 6

1. Wij benoemen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie zoveel militaire leden bedoeld in het eerste lid van het voorgaande artikel als Wij dienstig oordelen.

2. Om te kunnen worden benoemd tot militair lid moet men militair zijn en voldoen aan de eis omschreven in artikel 48, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie en niet behoren tot het wapen der Koninklijke marechaussee.

3. De militaire leden worden voor de tijd van vier jaren benoemd. Zij zijn bij hun aftreden eenmaal herbenoembaar. Op eigen verzoek kunnen zij door Ons worden ontslagen. Hun wordt bij het bereiken van de ouderdom van zestig jaren door Ons ontslag verleend met ingang van de eerstvolgende maand. Indien het militair lid niet meer voldoet aan een der eisen genoemd in het voorgaande lid heeft zulks van rechtswege ontslag als militair lid tot gevolg.

4. Op de militaire leden zijn de artikelen 10–14e en 23–29 van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing.

5. De militaire leden genieten vergoeding voor reis- en verblijfkosten volgens bij algemene maatregel van Rijksbestuur te stellen regelen.

6. Alles wat de wijze van eedsaflegging, het kostuum van de militaire leden alsmede de werkwijze van de militaire kamers aangaat, wordt geregeld bij algemene maatregel van Rijksbestuur.

Artikel 7

1. De aanwijzing van de leden en plaatsvervangende leden van de arrondissementsrechtbank die lid of plaatsvervangend lid van de militaire kamer zullen zijn, geschiedt door Ons op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie.

2. Tot die aanwijzing wordt niet overgegaan dan na ingewonnen aanbeveling van de rechtbank. Voor het overige geschiedt de aanwijzing overeenkomstig door Ons te stellen regelen.

TITEL II. BEVOEGDHEID EN SAMENSTELLING VAN DE GERECHTSHOVEN

Artikel 8

1. Met inachtneming van het bepaalde in de navolgende leden zijn de vonnissen van de militaire kamers van de arrondissementsrechtbanken aan hoger beroep onderworpen.

2. Tegen vonnissen gewezen ter zake van overtredingen, uitgezonderd die welke zijn omschreven in artikel 56 van de Wet op de rechterlijke organisatie, kan geen hoger beroep worden ingesteld: door de verdachte indien in de einduitspraak:

1°. geen straf of maatregel wordt opgelegd;

2°. geen andere straf of maatregel werd opgelegd dan:

a. geldboete tot een maximum – of, wanneer bij het vonnis twee of meer geldboetes zijn opgelegd tot een gezamenlijk maximum – van vijftig gulden;

b. berisping;

door het openbaar ministerie, indien in de einduitspraak:

1°. geen straf of maatregel werd gevorderd;

2°. geen andere straf of maatregel werd gevorderd, dan een van de twee bovengenoemde.

3. Niet aan hoger beroep zijn onderworpen de vonnissen bedoeld in het eerste lid, gewezen ter zake van de overtredingen genoemd in artikel 56, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie, ten aanzien van een persoon die ten tijde van het begaan van het strafbare feit de leeftijd van achttien jaren had bereikt of meerderjarig is.

4. Het tweede lid is mede van toepassing op vonnissen, gewezen ter zake van stroperij, bedoeld in artikel 314 van het Wetboek van Strafrecht, voorzover de verdachte ten tijde van het begaan van het feit de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of meerderjarig is.

Artikel 9

1. Wij wijzen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie een of meer gerechtshoven aan, die in hoger beroep oordelen over de daarvoor vatbare vonnissen van de militaire kamers van de arrondissementsrechtbanken binnen het rechtsgebied in eerste aanleg gewezen. Bij Ons besluit wordt tevens het rechtsgebied van de aangewezen gerechtshoven met betrekking tot de in dit lid bedoelde zaken geregeld.

2. Wij stellen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie bij de ingevolge het voorgaande lid aangewezen gerechtshoven een of meer meervoudige kamers in onder de benaming van militaire kamers.

3. De behandeling van de in het eerste lid bedoelde zaken geschiedt bij uitsluiting door een militaire kamer. Deze kamer oordeelt ook over het beklag bedoeld in artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 10

1. Een militaire kamer van het gerechtshof houdt zitting en beslist met drie leden, van wie twee, onder wie de voorzitter, lid zijn van het gerechtshof en een, verder te noemen het militair lid, niet tot de rechterlijke macht behoort. Artikel 5, eerste lid, tweede, derde en vierde volzin, en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. Wij benoemen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie zoveel militaire leden bedoeld in het voorgaande lid als Wij dienstig oordelen.

3. Om te kunnen worden benoemd tot militair lid moet men militair zijn en voldoen aan de eis omschreven in artikel 64 van de Wet op de rechterlijke organisatie, alsmede tenminste de rang van kapitein ter zee of kolonel bekleden en niet behoren tot het wapen der Koninklijke marechaussee.

4. Artikel 6, derde, vierde, vijfde en zesde lid en artikel 7 zijn van overeenkomstige toepassing.

TITEL III. MOBIELE RECHTBANKEN

Artikel 11

1. Wij kunnen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie, in het gebied dat in staat van oorlog of in staat van beleg verkeert, of voor de berechting buiten Nederland een of meer mobiele rechtbanken instellen.

2. Wij kunnen bepalen dat de bevelhebber van een krijgsmachtdeel in het gebied dat in staat van oorlog of in staat van beleg verkeert, een of meer mobiele rechtbanken kan instellen.

3. Artikel 2, eerste, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing op een mobiele rechtbank.

4. Bij Ons ingevolge het eerste of tweede lid genomen besluit regelen Wij de betrekkelijke bevoegdheid van de ingestelde of in te stellen mobiele rechtbank ten opzichte van de krachtens artikel 3 aangewezen arrondissementsrechtbank of rechtbanken en, indien meer dan een mobiele rechtbank worden ingesteld, mede ten opzichte van de andere mobiele rechtbanken. Een arrondissementsrechtbank neemt bij voorkeur geen kennis van een feit waarvan ook een mobiele rechtbank kan kennis nemen.

5. Zodra de omstandigheden die tot de instelling van een mobiele rechtbank hebben geleid, hebben opgehouden te bestaan, of zoveel eerder als Wij dienstig oordelen, heffen Wij op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie die mobiele rechtbank op. Bij Ons besluit regelen Wij tevens de afdoening van de nog bij die rechtbank aanhangige zaken.

Artikel 12

1. Een mobiele rechtbank houdt zitting en beslist met drie leden, van wie twee, onder wie de voorzitter, tot de rechterlijke macht behoren, en één lid een niet tot de rechterlijke macht behorende militair is.

2. Indien een of twee tot de rechterlijke macht behorende personen als bedoeld in het eerste lid niet beschikbaar zijn, wordt hun plaats ingenomen door niet tot de rechterlijke macht behorende militairen. Ingeval slechts één tot de rechterlijke macht behorend lid aanwezig is, fungeert deze als voorzitter. Indien een zodanig lid in het geheel niet aanwezig is, wordt de rechtbank voorgezeten door het niet tot de rechterlijke macht behorend lid, dat het oudste is in benoeming als lid.

3. Op de niet tot de rechterlijke macht behorende personen als in de vorige leden bedoeld, is artikel 6, tweede, vierde, vijfde en zesde lid, van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat aan de eis omschreven in artikel 48, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie bij voorkeur dient te worden voldaan.

4. Indien Wij een mobiele rechtbank hebben ingesteld, benoemen Wij op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie zoveel leden als Wij dienstig oordelen. Ingeval de bevelhebber van een krijgsmachtdeel de rechtbank heeft ingesteld, benoemt hij zoveel leden als hij dienstig oordeelt. De bevelhebber voert inzake die benoemingen zo mogelijk overleg met de genoemde ministers en de voorzitter van de mobiele rechtbank.

Artikel 13

1. Zodra een mobiele rechtbank feitelijk optreedt, kunnen zaken die bij de militaire kamer van een arrondissementsrechtbank aanhangig zijn en tot de bevoegdheid van die mobiele rechtbank behoren, aan deze worden overgedragen in de stand, waarin zij zich op dat ogenblik bevinden.

2. Overdracht van een zaak die bij een mobiele rechtbank aanhangig is, naar een andere mobiele rechtbank of naar een krachtens artikel 3 aange-
wezen rechtbank kan plaatsvinden in de stand, waarin zij zich op dat ogenblik bevindt.

3. Uitvoering van dit artikel geschiedt door het openbaar ministerie.

Artikel 14

1. Bij een mobiele rechtbank zijn met de handhaving van de wetten, met de vervolging van strafbare feiten en het doen uitvoeren van de vonnissen belast leden van het openbaar ministerie. De artikelen 59b–59d van de Wet op de rechterlijke organisatie zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de benoeming geschiedt op de wijze in artikel 12, vierde lid, voorzien.

2. Bij afwezigheid van leden van het openbaar ministerie kunnen met de waarneming van de taak van het openbaar ministerie militairen worden belast. Het daartoe strekkend besluit wordt door Ons gegeven op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie, of, indien zodanig besluit niet kan worden afgewacht, door de voorzitter van de rechtbank.

3. Op de waarnemende leden van het openbaar ministerie als bedoeld in het vorige lid, is artikel 6, tweede, vijfde en zesde lid, van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat aan de eis omschreven in artikel 59b van de Wet op de rechterlijke organisatie bij voorkeur dient te worden voldaan.

Artikel 15

1. Bij een mobiele rechtbank worden op de wijze als in artikel 12, vierde lid, voorzien, benoemd een griffier en een of meer substituut-griffiers, die voldoen aan de eisen bedoeld in artikel 48, tweede onderscheidenlijk derde lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie.

2. Artikel 14, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16

1. Indien de omstandigheden ter plaatse dit nodig maken, kan de voorzitter van de mobiele rechtbank een of meer enkelvoudige kamers instellen onder de benaming van mobiele politierechter.

2. Als mobiele politierechter fungeert een door de voorzitter van de mobiele rechtbank aan te wijzen lid van die rechtbank, welk lid bij voorkeur behoort tot de rechterlijke macht.

Artikel 17

1. De artikelen 8 en 9 zijn van overeenkomstige toepassing op de vonnissen van de mobiele rechtbank.

2. Artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de mobiele rechtbank.

TITEL IV. ORGANISATIE VAN DE MILITAIRE STRAFRECHTSPRAAK IN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Artikel 18

1. Het gerecht in eerste aanleg als bedoeld in de Rechterlijke Organisatie (P.B. 1965, nr. 146), oefent de rechtsmacht omschreven in artikel 2 uit voorzover de verdachte zich bevindt in de Nederlandse Antillen.

2. Een persoon wordt geacht zich te bevinden in de Nederlandse Antillen in de zin van dit en het volgende artikel, indien hij zich bevindt binnen het door Ons vast te stellen bevelsgebied van de hoogste bevelvoerende militair in de Nederlandse Antillen.

3. Wij stellen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie, na overleg met de Gouverneur, bij het gerecht in eerste aanleg een of meer meervoudige en een of meer enkelvoudige kamers in onder de benaming van militaire kamers. Het lid van de enkelvoudige militaire kamer draagt de titel van militaire politierechter.

4. De behandeling van de in het eerste lid bedoelde zaken geschiedt bij uitsluiting door een militaire kamer.

5. Artikel 4 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van zich in de Nederlandse Antillen bevindende personen.

6. Artikel 5, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat twee leden van de meervoudige kamer, onder wie de voorzitter, lid zijn van het hof van justitie, en dat de functie van militaire politierechter wordt vervuld door een lid van het hof van justitie.

7. De militaire kamers bedoeld in het derde lid kunnen zittingen houden op elke plaats in de Nederlandse Antillen.

8. Artikel 6, eerste, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de benoeming geschiedt na overleg met de Gouverneur voor de tijd van een jaar en dat aan de eis omschreven in artikel 115 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen bij voorkeur dient te worden voldaan.

9. Voor wat betreft het bepaalde in artikel 6, vierde lid, zijn op de militaire leden de overeenkomstige bepalingen van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen en van de Rechterlijke Organisatie (P.B. 1965, nr. 146) van overeenkomstige toepassing.

10. Artikel 6, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.

11. Artikel 7 is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de aanwijzing geschiedt na overleg met de Gouverneur.

12. Overdracht van een zaak die bij een militaire kamer van een arrondissementsrechtbank of bij een mobiele rechtbank aanhangig is met betrekking tot een persoon die zich bevindt in de Nederlandse Antillen, naar het gerecht in eerste aanleg, dan wel overdracht van een zaak die bij een militaire kamer van het gerecht in eerste aanleg aanhangig is met betrekking tot een persoon die zich niet meer bevindt in de Nederlandse Antillen, naar een krachtens artikel 3 aangewezen arrondissementsrechtbank of naar een mobiele rechtbank kan plaatsvinden in de stand waarin de zaak zich op dat ogenblik bevindt. Uitvoering van deze overdracht geschiedt door het openbaar ministerie.

Artikel 19

1. Artikel 8 is van overeenkomstige toepassing op de vonnissen van de militaire kamers van het gerecht in eerste aanleg.

2. Het hof van justitie oordeelt in hoger beroep over de daarvoor vatbare vonnissen van de militaire kamers van het gerecht in eerste aanleg.

3. Wij stellen op voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Defensie, na overleg met de Gouverneur, bij het hof van justitie een of meer meervoudige kamers in onder de benaming van militaire kamers.

4. De behandeling van de in het eerste lid bedoelde zaken geschiedt bij uitsluiting door een militaire kamer. Deze kamer oordeelt over het beklag bedoeld in artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot een persoon die zich bevindt in de Nederlandse Antillen.

5. Artikel 10, eerste, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de benoeming geschiedt na overleg met de Gouverneur, aan de eis omschreven in artikel 115 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen bij voorkeur dient te worden voldaan en de militair tenminste een hoofdofficiërsrang bekleedt.

6. Artikel 6, derde lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de benoeming geschiedt voor de tijd van een jaar.

7. Voor wat betreft het bepaalde in artikel 6, vierde lid, zijn op de militaire leden de overeenkomstige bepalingen van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen en van de Rechterlijke Organisatie (P.B. 1965, nr. 146) van overeenkomstige toepassing.

8. Artikel 6, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.

9. Artikel 7 is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de aanwijzing geschiedt na overleg met de Gouverneur.

10. Overdracht van een zaak die bij een militaire kamer van een gerechtshof aanhangig is met betrekking tot een persoon die zich bevindt in de Nederlandse Antillen, naar het hof van justitie, dan wel overdracht van een zaak die bij het hof van justitie aanhangig is met betrekking tot een persoon die zich niet bevindt in de Nederlandse Antillen, naar een krachtens artikel 9 aangewezen gerechtshof kan plaatsvinden in de stand waarin de zaak zich op dat ogenblik bevindt. Uitvoering van deze overdracht geschiedt door het openbaar ministerie. Het hof waaraan de zaak wordt overgedragen, is bevoegd in hoger beroep over de zaak te oordelen.

Artikel 20

1. Artikel 88 van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat het gerecht in eerste aanleg als rechtbank en het hof van justitie als gerechtshof wordt aangemerkt.

2. De artikelen 95–99, 102 en 107 van de Wet op de rechterlijke organisatie zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het gerecht in eerste aanleg en het hof van justitie.

HOOFDSTUK III. STRAFVORDERING

TITEL I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 21

Onder leden en rechters in het Wetboek van Strafvordering worden begrepen leden van een militaire kamer als bedoeld in deze wet.

Artikel 22

In zaken betreffende strafbare feiten als bedoeld in artikel 2 treedt als raadkamer een meervoudige militaire kamer op.

Artikel 23

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering kan de raadkamer van een gerecht bedoeld in deze wet een verhoor van een persoon die zich buiten Nederland bevindt, opdragen

aan een van de leden van een militaire kamer van een krachtens artikel 3 aangewezen rechtbank, van een krachtens artikel 11 ingestelde mobiele rechtbank of van een militaire kamer van het gerecht in eerste aanleg bedoeld in artikel 18, eerste lid.

2. Een opdracht als bedoeld in het eerste lid wordt bij voorkeur niet gegeven aan een lid, dat op enigerlei wijze bij de behandeling van een zaak betrokken is geweest.

Artikel 24

1. Als raadslieden kunnen worden toegelaten degenen die worden genoemd in artikel 37 van het Wetboek van Strafvordering, alsmede officieren, met dien verstande dat dezen niet worden toegelaten bij beroep in cassatie.

2. Buiten Nederland kan een advocaat alleen worden toegevoegd, indien hij zich daartoe bereid heeft verklaard.

3. Een officier kan alleen worden toegevoegd, indien een advocaat niet beschikbaar is. Ook indien deze wel beschikbaar is, kan een officier als raadsman worden toegevoegd, mits de verdachte daarom uitdrukkelijk verzoekt. De toevoeging van een officier geschiedt door de voorzitter van de rechtbank, dan wel van het gerechtshof, waarvoor de zaak moet dienen. In Nederland kan een officier alleen worden toegevoegd, indien hij zich daartoe bereid heeft verklaard. Een toegevoegde officier is, onverminderd het bepaalde in artikel 45 van het Wetboek van Strafvordering, verplicht als raadsman op te treden.

4. Onder advocaat in het Wetboek van Strafvordering wordt begrepen een officier die als raadsman optreedt. Het bepaalde in de artikelen 37, 40, eerste en tweede lid, en 46 van dat wetboek is echter niet van toepassing op een officier die als raadsman optreedt.

5. Een officier die als raadsman optreedt, geniet vergoeding voor reisen verblijfkosten volgens bij algemene maatregel van Rijksbestuur te stellen regelen.

Artikel 25

1. De militair die ingeval van ontdekking op heterdaad van een misdrijf een mindere als verdachte aanhoudt, heeft het recht daarbij de hulp in te roepen van andere militairen. Dezen zijn verplicht aan de vordering onmiddellijk te voldoen.

2. De militair die ingeval van ontdekking op heterdaad van een misdrijf een mindere als verdachte aanhoudt, kan hem indien zijn overlevering aan een opsporingsambtenaar niet kan worden afgewacht, overleveren of doen overleveren aan de bevelvoerende militair van de eenheid waartoe de verdachte behoort of aan een andere door Onze Minister van Defensie aan te wijzen bevelvoerende militair. De verplichting omschreven in artikel 53, vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering gaat in dat geval over op die bevelvoerende militair.

Artikel 26

Onverminderd het bepaalde in artikel 57 van het Wetboek van Strafvordering kan de officier van justitie of de hulpofficier van justitie voor wie degene, die verdacht wordt van een van de misdrijven omschreven in de artikelen 96–103 of 109 van het Wetboek van Militair Strafrecht, wordt geleid of die zelf die verdachte heeft aangehouden, na hem te hebben gehoord, bevelen dat hij naar zijn eenheid zal worden overgebracht, teneinde aldaar ter beschikking van zijn commandant te worden gesteld. Het bevel kan slechts worden gegeven, indien er een redelijk vermoeden bestaat dat de verdachte niet uit eigen beweging naar zijn eenheid zal terugkeren.

Artikel 27

Onverminderd het bepaalde in artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering kan een bevel tot voorlopige hechtenis eveneens worden gegeven ingeval van verdenking van een misdrijf omschreven in het Wetboek van Militair Strafrecht.

Artikel 28

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 67a van het Wetboek van Strafvordering kan een op het voorgaand artikel of op artikel 67 van dat wetboek gegrond bevel eveneens worden gegeven, indien uit bepaalde omstandigheden blijkt van een gewichtige reden van militaire veiligheid, welke de onverwijldde vrijheidsbeneming vordert.

2. Een gewichtige reden van militaire veiligheid kan voor de toepassing van het vorige lid slechts in aanmerking worden genomen:

1°. indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden, dat de verdachte een misdrijf zal begaan waardoor de operationele gereedheid van enig onderdeel van de krijgsmacht, dan wel de uitvoering van een operatie of oefening kan worden geschaad;

2°. indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat zonder onverwijldde vrijheidsbeneming van de verdachte andere militairen een misdrijf zullen begaan waardoor de operationele gereedheid van enig onderdeel van de krijgsmacht, dan wel de uitvoering van een operatie of oefening kan worden geschaad.

Artikel 29

De strafbepalingen van het Wetboek van Militair Strafrecht en de gedragsregels van de Wet militair tuchtrecht zijn niet van toepassing op de schending van een bevel, dat aan de verdachte is gegeven ingevolge een bij de wet in het belang van strafvordering toegekende bevoegdheid.

TITEL II. BEPALINGEN BETREFFENDE STRAFVORDERING IN EERSTE AANLEG

Artikel 30

1. Artikel 168 van het Wetboek van Strafvordering is van toepassing met dien verstande, dat de rechter-commissarissen, belast met de behandeling van zaken betreffende strafbare feiten als bedoeld in artikel 2 van deze wet, worden benoemd uit de leden en plaatsvervangende leden van de militaire kamer.

2. Een militair lid, dat ingevolge het eerste lid is benoemd tot rechter-commissaris, treedt als zodanig op met dien verstande dat hij:

a. niet bevoegd is bevelen als bedoeld in de artikelen 63, 206, 214 en 221 van het Wetboek van Strafvordering te geven;

b. alleen kan optreden indien het onderzoek van de zaak geheel of overwegend buiten Nederland plaatsvindt;

c. buiten het geval bedoeld onder b, kan optreden, indien de zaak naar het oordeel van de voorzitter van de militaire kamer van zodanige aard is dat onderzoek door een militair lid de voorkeur verdient.

Artikel 31

1. Ingeval van overdracht van een zaak aan een ander gerecht na aanvang van het onderzoek op de terechtzitting, zal dat gerecht het onderzoek opnieuw aanvangen.

2. Artikel 322, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing en geldt tevens, indien de rechtbank van oordeel is dat het niet noodzakelijk is de getuige of deskundige te horen. Eenzelfde bevoegdheid heeft de rechtbank met betrekking tot een getuige of deskundige ten aanzien van wie tijdens het voorgaande onderzoek de beslissing is genomen bedoeld in artikel 280, vierde lid, van dat wetboek.

Artikel 32

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 342, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering kan de verklaring van een meerdere of gewezen meerdere volledig bewijs van schuld opleveren, indien zij betrekking heeft op de schending van een door hem gegeven dienstbevel, dan wel op een tegen hem gepleegde feitelijke insubordinatie of muiterij.

2. De militair die zich beroept op een grond die overeenkomstig een van de artikelen 40–43 van het Wetboek van Strafrecht de strafbaarheid van een door hem als schildwacht gepleegd feit zou uitsluiten, wordt geacht rechtmatig te hebben gehandeld, tenzij het tegendeel aannemelijk wordt gemaakt.

Artikel 33

De termijn van dagvaarding voor de militaire politierechter is tenminste vijf dagen.

Artikel 34

Onverminderd het bepaalde in artikel 270 van het Wetboek van Strafvordering kan in zaken betreffende overtredingen, met uitzondering van die bedoeld in artikel 56 van de Wet op de rechterlijke organisatie, de verdachte zich op de terechtzitting doen vertegenwoordigen door een daartoe bij bijzondere volmacht schriftelijke gemachtigde, tenzij de rechter beveelt dat hij in persoon zal verschijnen.

Artikel 35

Bij algemene maatregel van Rijksbestuur worden regels gesteld met betrekking tot de vergoeding voor reis- en verblijfkosten van de verdachte die in verband met de uitoefening van de dienst in een ander land verblijft dan waarin de rechter zitting houdt, voorzover de rechter zijn verschijning in persoon heeft bevolen.

TITEL III. BEPALINGEN BETREFFENDE RECHTSMIDDELEN

Artikel 36

In de gevallen bedoeld in artikel 8 is artikel 404 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 37

Ingeval van hoger beroep is de vorige titel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 38

Indien slechts één gerechtshof ingevolge artikel 9 is aangewezen, wordt de zaak ingeval van verwijzing als bedoeld in artikel 441, derde lid, aanhef en onder 3°, van het Wetboek van Strafvordering, verwezen naar dat gerechtshof en behandeld door een militaire kamer. Aan de behandeling van de verwezen zaak nemen bij voorkeur geen leden deel die op enigerlei wijze bij de behandeling van die zaak betrokken zijn geweest.

Artikel 39

Bij de toepassing van artikel 461, eerste lid, en artikel 465, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering vindt, indien de in die artikelen bedoelde gevallen alleen betrekking hebben op zaken als bedoeld in artikel 2, verwijzing plaats naar een ingevolge artikel 9 aangewezen gerechtshof dat nog geen kennis daarvan heeft genomen en wordt de zaak behandeld door een militaire kamer. Indien slechts één gerechtshof als hiervoor bedoeld is aangewezen, is artikel 38 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 40

Bij de toepassing van artikel 470, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering zijn de artikelen 27 en 28 mede van overeenkomstige toepassing.

TITEL IV. BEPALINGEN BETREFFENDE ENIGE RECHTSPLEGINGEN VAN BIJZONDERE AARD

Artikel 41

1. In zaken betreffende minderjarigen, die ten tijde van het begaan van het feit de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt zijn de artikelen 489, eerste en tweede lid, 491, 496a, 496f, 500a, 500f, 500h, 500i, 500j, 506, 508, eerste lid, en 509 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing, indien die zaken betrekking hebben op misdrijven en op de overtredingen genoemd in de artikelen 432 en 433 van het Wetboek van Strafrecht.

2. Tenzij aanstonds onvoorwaardelijk van vervolging wordt afgezien, wint de officier van justitie in de in het vorige lid bedoelde zaken voorzover nodig inlichtingen in omtrent de opvoeding, het karakter, de ontwikkeling en het doorgaand gedrag van de verdachte, ook door het horen van getuigen die hem door diens ouders of voogd zijn opgegeven.

3. Ingeval van hoger beroep in de in het eerste lid bedoelde zaken zijn de artikelen 489, eerste en tweede lid, 496f, 500a, 500f, 500h, 500i en 500j van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 42

De bevoegdheden bedoeld in artikel 551 van het Wetboek van Strafvordering kunnen mede worden uitgeoefend in geval van een strafbaar feit als omschreven in de Eerste Titel van het Tweede Boek van het Wetboek van Militair Strafrecht.

TITEL V. BEPALINGEN BETREFFENDE TENUITVOERLEGGING EN KOSTEN

Artikel 43

In afwijking van het bepaalde in artikel 588, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering geschiedt de uitreiking van het gerechtelijk schrijven aan hen die feitelijk in werkelijke dienst verblijven: in persoon. Deze uitreiking kan door het openbaar ministerie ook worden opgedragen aan door Onze Ministers van Justitie en van Defensie aan te wijzen bevelvoerende militairen.

TITEL VI. BEPALINGEN BETREFFENDE DE RECHTSPLEGING BIJ EEN MOBIELE RECHTBANK

Artikel 44

Op de mobiele rechtbank en de ambtsdragers bij dat college zijn van overeenkomstige toepassing:

a. het bepaalde in het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot de rechtbank en de ambtsdragers daarbij;

b. het bepaalde in de titels I–V en VIII van dit hoofdstuk met betrekking tot de rechtbank, de militaire kamer en de ambtsdragers daarbij voorzover daarvan in deze titel niet wordt afgeweken.

Artikel 45

Indien de benoeming van de rechter-commissaris niet kan geschieden op de wijze als in het Wetboek van Strafvordering voorzien, benoemt de voorzitter van de mobiele rechtbank een of meer leden tot rechter-commissaris voor de tijd van één jaar. Deze is steeds weer dadelijk benoembaar.

Artikel 46

De Noodwet rechtspleging is niet van toepassing op de mobiele rechtbank.

Artikel 47

Indien zulks noodzakelijk is om de militaire strafrechtspraak te waarborgen, kan Onze Minister van Justitie bepalen dat:

a. in het rechtsgebied van een mobiele rechtbank:

1°. de termijnen genoemd in de artikelen 58 en 64 van het Wetboek van Strafvordering tijdelijk zijn verdubbeld;

2°. tijdelijk bij dagvaarding betreffende een strafbaar feit kan worden volstaan met een korte aanduiding van het feit dat te laste wordt gelegd met vermelding omstreeks welke tijd en waar ter plaatse het begaan zou zijn, en de termijnen genoemd in artikel 265 van het Wetboek van Strafvordering en artikel 33 van deze wet ook zonder toestemming van de verdachte tijdelijk kunnen worden verkort, een en ander voorzover de verdachte daardoor naar het oordeel van de rechtbank niet in zijn verdediging wordt geschaad;

b. de mobiele rechtbank wettelijke voorschriften betreffende de termijnen en vormen, indien deze ten gevolge van de bijzondere omstandigheden in redelijkheid niet konden of kunnen worden in acht genomen, buiten beschouwing kan laten;

c. de beslissingen in zaken van bepaalde mobiele rechtbanken niettegenstaande de artikelen 557–560 van het Wetboek van Strafvordering ten uitvoer kunnen worden gelegd. Zodra de uitvoering van een beslissing een aanvang heeft genomen, vervallen de gewone rechtsmiddelen.

Artikel 48

De krachtens artikel 47 getroffen voorzieningen worden ingetrokken zodra de omstandigheden dit toelaten.

Artikel 49

Krachtens de artikelen 47 en 48 door Onze Minister van Justitie te nemen besluiten treden, tenzij daarbij anders is bepaald, in werking met ingang van de dag na die van hun bekendmaking. Daarin kan worden bepaald dat zij onmiddellijk na hun bekendmaking in werking treden.

Artikel 50

1. Krachtens de artikelen 47, 48 en 49 door Onze Minister van Justitie te nemen besluiten worden bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

2. Indien het landsbelang dit naar zijn oordeel noodzakelijk maakt, kan de Minister van Justitie een besluit als bedoeld in het voorgaande lid op andere wijze bekend maken.

Artikel 51

1. Indien en voor zolang de verbinding met Onze Minister van Justitie is verbroken, oefent de bevelhebber, ten aanzien van een door hem krachtens artikel 11, tweede lid, ingestelde mobiele rechtbank, de bevoegdheden uit, welke in de artikelen 47 en 48 aan Onze Minister van Justitie zijn toegekend.

2. De artikelen 49 en 50 zijn in dat geval van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat voor de Minister van Justitie wordt gelezen de in het vorige lid bedoelde bevelhebber.

TITEL VII. BEPALINGEN BETREFFENDE DE RECHTSPLEGING IN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Artikel 52

Op het gerecht in eerste aanleg en het hof van justitie in de Nederlandse Antillen, de militaire kamers van die colleges en de ambtsdragers daarbij zijn in zaken betreffende personen die vallen onder de in artikel 18, eerste lid, bedoelde rechtsmacht, van overeenkomstige toepassing:

a. het bepaalde in het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot de rechtbank, onderscheidenlijk het gerechtshof en de ambtsdragers bij die colleges;

b. het bepaalde in de titels I–V en VIII van dit hoofdstuk met betrekking tot de rechtbank onderscheidenlijk het gerechtshof, de militaire kamers van die colleges en de ambtsdragers daarbij voorzover daarvan in deze titel niet wordt afgeweken.

Artikel 53

Artikel 23 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van het verhoor van een persoon die zich buiten de Nederlandse Antillen bevindt.

Artikel 54

Onverminderd het bepaalde in artikel 24 kunnen in de Nederlandse Antillen ook als raadsman worden toegelaten personen die bevoegd zijn om aldaar als raadsman in strafzaken op te treden.

Artikel 55

Onverminderd het bepaalde in artikel 30 kan een militair lid als rechter-commissaris optreden indien het onderzoek van de zaak geheel of overwegend buiten de Nederlandse Antillen plaatsvindt.

Artikel 56

In de gevallen van verwijzing als bedoeld in de artikelen 38, eerste volzin, en 39, eerste volzin, vindt de behandeling van de zaak door de militaire kamer van het hof van justitie plaats op de wijze als voorzien in artikel 38, tweede volzin.

Artikel 57

1. Artikel 344, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing op geschriften opgemaakt door de in dat artikel bedoelde colleges, ambtenaren of personen van de Nederlandse Antillen.

2. Artikel 344, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing op het proces-verbaal van een opsporingsambtenaar van de Nederlandse Antillen.

Artikel 58

In de Nederlandse Antillen kunnen opsporingsambtenaren bij de uitoefening van hun bevoegdheden niet dan met inachtneming van de grenzen in de ter plaatse geldende wetgeving voor de gewone strafvordering gesteld, inbreuk maken op de rechten van niet aan de in artikel 2 bedoelde rechtsmacht onderworpen personen.

TITEL VIII. BIJZONDERE BEPALINGEN BETREFFENDE HET UITOEFENEN VAN BEVOEGDHEDEN INZAKE STRAFVORDERING BUITEN HET KONINKRIJK OF BINNEN DE TERRITORIALE ZEE

Artikel 59

1. Buiten het Koninkrijk of binnen de territoriale zee kunnen door Onze Ministers van Justitie en van Defensie aan te wijzen bevelvoerende militairen, indien en zolang geen hulpofficier van justitie aanwezig is en diens komst niet kan worden afgewacht, de bevoegdheden uitoefenen welke het Wetboek van Strafvordering toekent aan de hulpofficier van justitie.

2. Indien en zolang geen opsporingsambtenaar aanwezig is en diens komst niet kan worden afgewacht, kunnen de krachtens het voorgaande lid aangewezen militairen de bevoegdheden uitoefenen welke het Wetboek van Strafvordering toekent aan de opsporingsambtenaar.

3. Artikel 539b, eerste, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

4. Artikel 539e, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de verrichting bedoeld in artikel 57, eerste lid, van dat wetboek niet kan worden opgedragen.

5. Artikel 539f, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

6. Artikel 344, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing op het proces-verbaal van een krachtens het eerste lid aangewezen militair.

Artikel 60

1. In geval een verdachte buiten het Koninkrijk of binnen de territoriale zee in verzekering is gesteld, stelt degene die het bevel daartoe heeft gegeven, de officier van justitie hiervan onverwijld en op de snelst mogelijke wijze in kennis. De officier van justitie doet, tenzij hij in het belang van het onderzoek anders beslist, de verdachte zo spoedig mogelijk voor zich geleiden.

2. Indien en zolang de verbinding met de officier van justitie niet mogelijk is, blijft het bevel tot in verzekeringstelling van kracht tot het moment dat de verbinding is hersteld.

Artikel 61

1. Buiten het Koninkrijk kunnen opsporingsambtenaren de bevoegdheden uitoefenen welke aan hen zijn toegekend bij enige bepaling van een andere wet dan deze of het Wetboek van Strafvordering, indien dat bij algemene maatregel van Rijksbestuur is bepaald.

2. Artikel 59 is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK IV. SLOTBEPALINGEN

Artikel 62

Buiten het Koninkrijk kunnen bevoegdheden inzake opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten en tenuitvoerlegging van vonnissen slechts worden uitgeoefend voorzover het volkenrecht dit toelaat.

Artikel 63

Deze Rijkswet kan worden aangehaald als «Wet militaire strafrechtspraak».

Artikel 64

Het tijdstip van inwerkingtreding van deze Rijkswet wordt nader bij Rijkswet bepaald. Deze laatste wet bevat tevens overgangsbepalingen.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad en het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Defensie,